

LEVEND ARCHIEF

NATIONALE ZADENCOLLECTIE

Jaarverslag 2021

Algemeen Nut
Beogende Instelling

ANBI

1. Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag van 2021, een jaar waarin we wederom door de coronamaatregelen werden gehinderd. Desalniettemin is er weer veel gebeurd en is de Nationale Zadencollectie weer verder bijgevuld; van 235 inheemse soorten zijn reeds de zaden in de Zadencollectie opgenomen!

2. Verslag van onze activiteiten in 2021

Uitvoerend werk: contracten

Ook in 2021 hebben we gebruik kunnen maken van de inzet van uren van FLORON dankzij een subsidie van het Prins Bernhard Cultuurfonds. Sascha van der Meer en Marit van Santen hebben samen een aantal taken voor ons verricht, zoals ook in de voorgaande jaren, te weten:

het coördineren van het verzamelen van zaden, het secretariaat van het consortium en het bijhouden van de website.

Sina Bohm en Nika van de Meiracker hebben conservator werkzaamheden verricht. Alle zaden die zijn verzameld komen bij hen terecht en worden gedroogd, geschoond, verpakt en opgeslagen.

Zij zijn aangesteld bij de Radboud Universiteit Nijmegen bekostigd door Stichting Nationale Plantencollecties met bijdragen van Stichting Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer en LandschappenNL. Vanaf eind 2021 draagt ook het Hugo de Vries fonds bij aan de betaling van deze werkzaamheden.

2.1 coördinator

Sascha van der Meer was ook in 2021 coördinator van Het Levend Archief. Werkzaam bij FLORON voerde zij in 2021 een dag per week werkzaamheden uit voor de Stichting Het Levend Archief. Ze coördineerde de consortium bijeenkomsten en contacten, coördineerde het verzamelen van de zaden en stelde een doelsoortenlijst 2020 op (lijst met soorten die Het Levend Archief beoogd te verzamelen in 2020) in samenwerking met de conservator en leden van het bestuur. Ook zorgde zij voor communicatie vanuit Het Levend Archief richting FLORON- vrijwilligers. Het onderhoud van de website valt ook onder haar takenpakket. Daarnaast heeft ze aan verschillende projecten van Het Levend Archief een actieve bijdrage geleverd.

Consortium

- In 2021 bedroeg het consortium 107 actieve leden.
- Er is in 2021 vanwege corona één live consortiumvergadering gehouden op 11 november 2021 in Wageningen. Er waren 23 deelnemers aanwezig en twee online. We waren erg blij elkaar weer te zien en te spreken.

Coördinatie zaden verzamelen

- In 2021 heeft FLORON een ontheffing aangevraagd voor de Wet Natuurbescherming, waardoor zaden kunnen worden verzameld van beschermde soorten en vervolgens kunnen worden opgekweekt en/of opgeslagen in de Nationale Zadencollectie. Deze ontheffing is inmiddels goedgekeurd door negen provincies en is de komende 5 jaar geldig (van 2022 t/m 2026). De ontheffing zal ook worden aangevraagd voor de overige drie provincies, maar daar is aanvullende inzet voor nodig in 2022.
- Er zijn verschillende zadenverzamelcamps georganiseerd, onder andere op Texel (NH), Yerseke Moer (ZL) en op de Kunderberg (LI). Tijdens deze zadenverzamelcamps worden vrijwilligers opgeleid tot zaadgaarden, zodat zij in de toekomst zaden kunnen verzamelen voor de Nationale Zadencollectie.
- Begin 2021 is de handleiding voor het verzamelen van zaden verder aangescherpt. Hierbij is voornamelijk het verzamelformulier aangepast zodat deze handzamer is voor vrijwilligers/zaadgaarden.
- De coördinator is nauw betrokken bij overleggen omtrent de Nationale Wilde Plantencollecties (NWPCs), waarbij verschillende leden van het bestuur van Het Levend

Archief en vertegenwoordigers van Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten betrokken zijn.

Website

De website wordt onderhouden door de coördinator. Mediaberichten worden regelmatig aangevuld en de lijst met soorten van de Nationale Zadencollectie wordt bijgewerkt.

2.2 Conservatoren

In 2021 zijn van 94 plantensoorten zaden in de collectie terecht gekomen. In totaal omvat de collectie eind 2021 235 plantensoorten. Van deze soorten vallen er 2 in de Rode Lijst categorie Verdwenen uit het wild, 1 is Verdwenen uit Nederland, 32 zijn Ernstig bedreigd, 37 Bedreigd, 49 Kwetsbaar, 16 Gevoelig, 57 Thans niet bedreigd en 19 zijn niet opgenomen in de Rode Lijst van 2012 (Tabel 1). De volledige lijst van soorten is weergegeven in Tabel 2 (zie bijlage).

In 2021 zijn er 275 accessies aan de collectie toegevoegd. In totaal omvat de collectie eind 2021 512 accessies. Hiervan zijn de zaden in 415 gevallen verzameld uit wilde populaties en in 87 gevallen afkomstig van ex situ kweekprogramma's. Bij kweekprogramma's werden zaden van wilde bronpopulaties opgekweekt tot planten om hiervan opnieuw zaad te winnen. Van de 415 accessies afkomstig uit wilde populaties gaat het om 353 unieke bronpopulaties.

Eind 2021 zijn alle accessies van de Nationale Zadencollectie opgeslagen bij 15 graden Celsius en 15 % luchtvochtigheid in lucht doorlatende zakken. Voor 2022 hebben wij als doel om zoveel mogelijk van de accessies vacuüm te verpakken en deels bij 4 graden voor de werkcollectie in Nijmegen, en deels bij -20 graden voor de lange termijn in Wageningen op te slaan.

Tabel 1. Overzicht van opgeslagen plantensoorten per categorie van de Rode Lijst 2012. Stand 13-3-2022

Rode Lijst Categorie 2012 Aantallen

Verdwenen uit het wild	2
Verdwenen uit Nederland	1
Ernstig bedreigd	32
Bedreigd	37
Gevoelig	16
Kwetsbaar	49
Thans niet bedreigd	57
Onvoldoende gegevens	19
Soorten totaal	213

2.3 Het Bestuur

Het bestuur van Het Levend Archief heeft in 2021 vier keer vergaderd via MS teams. De geplande dag van Het Levend Archief is uitgesteld naar 2022 vanwege de coronamaatregelen.

Eind december 2020 kregen we te horen dat onze aanvraag bij de Nationale Postcode Loterij helaas niet werd gehonoreerd. Op onze eerste vergadering in januari 2021 hebben we vanuit dit nieuwe perspectief ingezet op het zoeken naar andere financieringen. De conservator en de coördinator zijn op alle bestuursvergaderingen aanwezig geweest.

2.4 Consortium

Er is in 2021 vanwege corona één live consortiumvergadering gehouden op 11 november 2021 in Wageningen. Er waren 23 deelnemers aanwezig en twee online. We waren erg blij elkaar weer te zien en te spreken.

Het hele scala aan onderwerpen die ons bezig houden is de revue gepasseerd.

Veelbelovend zijn de plannen van de botanische tuinen Utrecht omtrent onderzoek en opslag van zaden van inheemse plantensoorten. Dit biedt heel veel kansen ook qua communicatie over de opslag van zaden gezien het grote publiek dat de botanische tuinen bezoekt. Er was veel inbreng van de deelnemers, waar we erg blij mee zijn.

2.5 Fondsenwerving

Donaties:

In 2021 hebben we ruim 800 euro aan donaties mogen ontvangen, voornamelijk via de Geef knop op de website. We zijn daar heel blij mee.

Subsidies:

Ook in 2021 mochten we weer een bijdrage ontvangen van de KNBV als sectie van de vereniging.

Stichting *Don't give up* heeft ons gesteund voor het organiseren van drie verzameldagen. Vanwege corona hebben we in 2021 slechts een verzameldag kunnen organiseren. De overige dagen worden in 2022 georganiseerd.

Wageningen Universiteit heeft dit jaar via het project Pioniervegetatie op Rotsbodem ook bijgedragen aan ons werk dat is opgenomen in de werkzaamheden van dit project. Stichting SNP heeft in het kader van de Nationale Wilde Plantcollecties, welke og in oprichting zijn, geld overgemaakt voor het mogelijk maken van het werk van de conservatoren bij de Universiteit Nijmegen ten behoeve van de werkzaamheden aan het borgen van bijzondere wilde populaties in natuurgebieden.

Het meest bijzonder is dat we in 2021 een meerjarige verbinding zijn aangegaan met het Hugo de Vries Fonds . Gedurende vijf jaar schenken zij ons jaarlijks 15.000 euro voor het vullen van de Nationale Zadencollectie met zaden van inheemse planten. We zijn trots op deze verbintenis.

In 2021 hebben we samen met LandschappenNL een aanvraag bij de Postcodeloterij ingediend. LandschappenNL was als beneficiënt van de Postcodeloterij de penvoerder. Helaas is het ook deze keer niet gelukt in de prijzen te vallen, maar door de positieve

aanbevelingen van de NPL gaan we het in 2022 nog een keer proberen.

2.6 Activiteiten georganiseerd door Het Levend Archief

Zadenverzameldagen

Net als in voorgaande jaren zijn er ook in 2021 enkele excursies georganiseerd gericht op het inzamelen van soorten waarbij de deelnemers leren hoe ze de desbetreffende soorten verantwoord kunnen verzamelen. Voor de Crop Wild Relatives zijn ook enkele inzamelexpedities gehouden zoals in de duinen van Meijendel en op de Afsluitdijk. Samen met de Plantsociologische Kring Nederland (PKN) is er een verzamelexcursie georganiseerd op de Kunderberg (Zuid-Limburg). In samenwerking met de Hortus Amsterdam is er een succesvolle inzameldag op Texel georganiseerd:

Dubbele opslag

In 2021 is een begin gemaakt in het aanleggen van dubbele collecties. Een deel is bestemd voor de werkcollectie in Nijmegen en een ander deel voor de duurzame opslag in Wageningen.

Een belangrijke stap die we in 2021 hebben kunnen zetten is de samenwerking met het Agentschap Plantentuin Meise (voorheen Nationale Plantentuin Meise). Naast het uitwisselen van kennis gaat het hier ook concreet over het uitwisselen van zaden. In België is Natuurpunt een belangrijke partner geworden waarmee dit jaar ook intensieve samenwerking is aangegaan. Voorbeelden van soorten die net over de grens nog voorkomen en waarvan Belgische populaties feitelijk onmisbaar zijn voor het behoud van de soort in ons land zijn Echte gamander, Geel zonneroosje en Roggelelie.

Verlag verzamelexcursie het Levend Archief op Texel

Op 13 september vond de excursie van Het Levend Archief plaats op Texel. Het doel van deze excursie was om een groep van professionals en vrijwilligers kennis te laten maken met de verzamelmethode van Het Levend Archief alsmede de daadwerkelijke borging van zaden van verschillende bijzondere plantensoorten op Texel. De groep van tien personen bestond naast leden van Het Levend Archief uit botanisten van Hortus Botanicus Amsterdam, FLORON en leden van natuurorganisaties (IVN Texel en Stichting FLORON).

Na een introductie waarin Gerard Oostermeijer de wetenschappelijke onderbouwing van de verzamelmethode uitlegde, vertrokken we vanuit het Boutique hotel Texel om deze methodiek vervolgens toe te passen in het veld. Allereerst hebben we in de duinen van de Slufter de zeldzame soort Fijn goudscherm, *Bupleurum tenuissimum*, verzameld. We zijn excursie meteen met een lastige soort gestart: deze rode lijst soort komt vaak niet tot bloei en wordt vegetatief nog wel eens over het hoofd gezien doordat haar bladeren oppervlakkig op gras lijken. Deze soort komt voor in Zeeland en aan de kust van Zuid-Holland en is zeer zeldzaam in het Waddengebied. Gezamenlijk hebben we de zaden verzameld en ondersteunende informatie over deze populatie, waaronder populatiegrootte en -opbouw en abiotiek opgenomen in het verzamelformulier.

In het noordelijke punt van natuurgebied de Slufter hebben we Slanke gentiaan (*Gentianella amarella*) en Driedistel (*Carlina vulgaris*) verzameld. Slanke gentiaan vonden we in een duinvallei. Deze bedreigde soort komt voor in het duingebied op verspreide locaties van Schiermonnikoog tot Zeeland. Vroeger te vinden in grote delen van het duingebied, maar de soort is door verdroging sterk achteruitgegaan. Driedistel is ook een bedreigde soort en komt langs de kust voor waarbij het meest noordelijke deel van haar verspreidingsgebied in Nederland Texel is. Daarnaast hebben we het natuurreservaat Wagejot bezocht, maar hier jammer genoeg geen exemplaren van Zeegerst (*Hordeum marinum*) kunnen vinden.

Na een leerzame dag zijn we met enveloppen vol zaden van bijzondere plantensoorten terug op de veerboot naar Den Helder gestapt.

Uiteraard worden alle zaden die op deze dagen zijn verzameld na schoning opgenomen in de Nationale Zadencollectie.

3. Projecten en initiatieven van en met Het Levend Archief

De Stichting Het Levend Archief is de motor van waaruit veel projecten en initiatieven worden ontwikkeld; de Stichting maakt ook projecten van partners mogelijk. Niet alle projecten lopen financieel via de Stichting en zijn dus formeel geen projecten van De Stichting Het Levend Archief maar wel projecten waar Het Levend Archief in participeert en waar ze voor faciliteert. Daarom zijn ze ook in dit jaarverslag opgenomen.

Korte Bloemlezing uit de projecten:

Onder de vlag van Het Levend Archief zijn in 2021 een aantal projecten verder uitgevoerd dan wel nieuw begonnen. Enkele van deze projecten willen we hier ten tonele voeren.

Operatie Peperboompje

Zo wordt in Zuid-Limburg momenteel uitvoering gegeven aan het project Operatie Peperboompje, dat tot doel heeft van bedreigde populaties van honderd van de meest bedreigde soorten in het Heuvelland de zaden in te winnen en te borgen in de Nationale Zadencollectie. Van een deel van deze soorten zullen verzwakte populaties worden versterkt terwijl van sommige soorten een herintroductie wordt overwogen. Dit laatste betreft bijvoorbeeld Knikkend nagelkruid, waarvan in 2021 op twee plekken nieuwe populaties zijn gevormd op plaatsen waar van tevoren is vastgesteld dat de abiotiek weer op orde is. Een bijzondere actie betreft de Berggammander waarvan het gelukt is nakomelingen van het enige individu dat nog in Nederland resteert op te kweken en enige stekjes in de populatie terug te brengen en zo het risico op uitsterven te verkleinen. Dat dit geen overbodige actie bleek werd duidelijk toen er van de nog aanwezige plant (op de rand van een mergelrots) een groot deel was losgebroken en omlaag was gevallen.

Afsluitdijk

Het tweede project dat we hier willen noemen betreft de Afsluitdijk die momenteel over de volle 32 kilometer wordt verhoogd en verbreed, waardoor de volledige vegetatie van de zeeerende basaltbekleding was gedoemd te verdwijnen. Hier zijn in de voorbije twee jaar grote hoeveelheden zaden gewonnen om naar oplevering van de nieuwe (beton-) bekleding te gebruiken voor het herstel van de unieke soorten. In het programma van De Nieuwe Afsluitdijk is op ingespeeld door de nieuwe bekleding zo veel mogelijk op de oude basaltblokken te doen laten lijken, inclusief de gaten spleten. In 2021 zijn er experimenten uitgevoerd om er achter te komen welke methode het meest effectief is om de soorten terug te brengen. Het gaat hier om bijzondere planten waaronder een aantal zogenaamde Crop Wild Relatives (aan voedselgewassen gerelateerde wilde planten zoals de Wilde kool, Strandbiet, Zeevenkel en Zeelathyrus). Bij het Centrum voor Genetische bronnen in Nederland (CGN) hebben twee pilots (2020 en 2021) naar de Crop Wild Relatives geleid tot de beslissing om in het werkplan 2022-2026 uitgebreid aandacht aan deze groep planten te besteden als onderdeel van de Wettelijke Onderzoekstaak. In het verlengde hiervan is ook voor de bomen en struiken besloten om specifiek zaden te gaan inzamelen, dus eveneens als een onderdeel van de wettelijke taak.

Provincies Groningen Zeeland Noord-Brabant en Friesland

Naast het project in Zuid-Limburg hebben ook een aantal andere provincies

Het Levend Archief benaderd om mee te helpen aan de borging van het botanisch erfgoed. Zo zijn in 2021 projecten uitgevoerd in Groningen, Zeeland en Noord-Brabant en staat Friesland op de nominatie voor 2022. In Zeeland is op initiatief van Het Zeeuws Landschap een ambitieus programma gestart om de zilte flora te versterken. Hiertoe

is vanuit bestaande locaties plantmateriaal ingewonnen en overgebracht naar de Yrseke moer, die dankzij succesvolle herstelmaatregelen weer geschikt lijkt voor deze soorten. De eerste tekenen zijn zeer hoopvol. Het meest spectaculair in dit verband is de herintroductie van Dicht kweldergras, waarvan een aantal jaren geleden een populatie is opgedoken in de omgeving van Jisp (Noord Holland) terwijl deze soort als uitgestorven te boek stond.

Deels met provinciale middelen is ook ingezet op het behoud en herstel van een aantal bijzondere soorten waaronder Rozenkransje, Breed wollegras en Kruiwend moerasscherm. Dit zijn projecten die worden uitgevoerd door verschillende partners van Het Levend Archief waaronder Science4Nature, Wageningen Environmental Research en FLORON.

Nationale Wilde Plantencollecties

In 2021 is in nauwe samenwerking met Stichting Nationale Plantencollectie een begin gemaakt met het benoemen én borgen van Nationale Wilde Plantencollecties (NWPC). Naast de ex situ collecties in botanische tuinen gaat het hier specifiek om in situ collecties van plantenpopulaties in het wild. Zie www.nationaleplantencollectie.nl. Het veiligstellen van bedreigde plantenpopulaties vindt plaats in overleg met terreinbeherende organisaties, waaronder Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Dunea.

CGN crop wild relatives

In samenwerking met het Levend Archief werd door CGN de in 2020 gestarte pilot voor het inzamelen van crop wild relatives (CWR) voortgezet. In Meijndel en op de afsluitdijk werden in totaal 301 monsters van 11 CWR populaties verzameld met in totaal circa 40 duizend zaden. Na verwerking werden de zaadmonsters onder vacuüm condities opgeslagen bij -20°C in de bewaarfaciliteit van het CGN en bij +4°C in de bewaarfaciliteit van het Levend Archief aan de Universiteit van Nijmegen. Als voorbereiding op een structureel inzamelingsprogramma dat in 2022 van start gaat, werden voorkeurspopulaties voor bemonstering geïdentificeerd op basis van biogeografische gegevens voor elk van de 53 Rode Lijst Crop Wild Relatives.

Samenwerkende kwekers

1. Project Knautiabij, onder leiding van bureau ATKB

(zie ook: <https://www.at-kb.nl/nieuws/herstelplan-voor-knautiabij-gepubliceerd-op-nature-today>). Afgelopen paar jaar zijn door Cruydt-Hoeck zaden verzameld van Beemd kroon uit verschillende populaties in de Gelderse Poort. Hier zijn deels planten van opgekweekt voor een grotere productie, om meer zaden van te kunnen oogsten. Dit gebeurde voor het eerst in 2021 en was zeer succesvol. In 2022 gaat in het project worden gewerkt met planten en of zaden van Beemd kroon. Mogelijk wordt er ook hooi getransplanteerd (Staatsbosbeheer).

2. Project Heemst in de Houthaven: Gemeente Amsterdam, Houthaven, initiatief en uitvoering door Ton Denters.

Afgelopen nazomer is zaad verzameld bij het nabijgelegen natuurgebied van Natuurmonumenten, Polder IJdoorn (Durgerdam). De zaden worden in mei 2022 opgekweekt door Cruydt-Hoeck ten behoeve van aanplant in de Houthaven.

3. Project Alde Feanen H6410 Blauwgrasland: It Fryske Gea.

Onder leiding van Mark Hilboezen is een plan gemaakt om de vegetatie van het gebied bij De Bolderen in de Alde Feanen naast beheermaatregelen te optimaliseren door

inbreng van zaden van soorten van blauwgrasland en aanverwanten, passend bij het donorgebied en te verzamelen uit de omliggende gebieden. Cruydt-Hoeck was de uitvoerende partij. Van acht soorten zijn zaden verzameld en uitgezaaid op De Bolderen. Dit waren Blonde zegge, Knotszegge, Knoopkruid, Spaanse ruiter, Moeraskartelblad, Melkviooltje, Blauwe knoop en Kleine valeriaan. De komende jaren zal doormiddel van monitoring worden gekeken welke soorten en aantal met succes kunnen vestigen.

Science4Nature

Science4Nature heeft zich in 2021 wederom ingezet voor populatieherstel van meerdere (14) bedreigde soorten, in negen meerjarige projecten:

1. Lange zonnedaauw: zaaïexperiment met ex situ verkregen zaden, met als doel uitbreiding van de laatste populatie in het Bargerveen (Subsidie Prov. Drenthe).
2. Knollathyrus: populatieversterking bij Emmen met zaden vanuit de ex situ kweekpopulatie van S4N (samenwerking Vrijwillig Landschapsbeheer Drenthe, Subsidie Prov. Drenthe).
3. Div. heischrale graslandsoorten (Liggende vleugeltjesbloem, Valkruid, Heidekartelblad, Echte guldenroede, Hondsviooltje en Tandjesgras): onderzoek naar populatiegroottes en zaadproductie van meerdere bronpopulaties, en onderzoek naar de kans op succesvolle translocatie naar voormalige landbouwpercelen via maaisel en via direct inbrengen van zaden (OBN-project i.s.m. B-Ware en Eichhorn Ecologie).
4. Kranskarwij: onderzoek voortplantingssysteem en genetische diversiteit van de laatste populatie in Nederland (Noord-Brabant). Vergelijking met drie Belgische populaties en één niet-wilde populatie bij Amsterdam (subsidie Prov. Noord-Brabant, samenwerking Annelies Jacobs, Natuurpunt).
5. Spaanse ruiter: onderzoek genetische diversiteit, zaadzetting en kiemingsecologie in diverse populaties in Noord-Brabant (Subsidie Prov. Noord-Brabant).
6. Kleine schorseneer: vervolgonderzoek herintroducties Drenthe (Subsidie Prov. Drenthe), zaaïexperimenten op diverse locaties in Gelderland (Subsidie Prov. Gelderland).
7. Rozenkransje: we kunnen (voorzichtig!) succes melden m.b.t. herintroductie op meerdere locaties in Drenthe, vanuit ex situ kweekpopulatie S4N (Subsidie Prov. Drenthe).
8. Zwartblauwe rapunzel: is op meer locaties in Noord-Brabant geherintroduceerd, vanuit de ex situ kweekpopulatie van S4N (samenwerking S4N en FLORON, Subsidie Prov. Noord-Brabant).
9. Knolsteenbreek: onderzoek kiemingsecologie t.b.v. versterking populaties op div. locaties in Noord-Brabant (samenwerking S4N en FLORON, Subsidie Prov. Noord-Brabant)

4. Communicatie

Het Levende Archief was in de volgende media in 2020:

Het Levend Archief in de media in 2021 zie ook onze website www.hetlevendarchief.nl
 Zaden verzamelen bij het Naardermeer. Vroege Vogels radio (Oktober 2021) <https://www.bnnvara.nl/vroegevogels/artikelen/het-levend-archief-gaaien-invasie-en-alle-overige-onderwerpen>

Met uitsterven bedreigd: over biodiversiteit en milieufilosofie. Met een bijdrage van Gerard Oostermeijer. Radio Swammerdam (Oktober 2021) <http://www.radioswammerdam.nl/category/2021-2022/>

Geslaagde reddingsoperatie voor zeldzaam plantje bij Epe. Omroep gelderland (Oktober 2021) <https://www.rtv794.nl/15505-geslaagde-reddingsoperatie-voor-zeldzaam-plantje-bij-epe>

Blijdorp Op Groen. Podcastserie over de botanische tuin van Diergaarde Blijdorp. In de afleveringen 23 t/m 27 praten Joop Schaminée en Louwerens-Jan Nederlof over planten en de botanische tuin. Blijdorp Op Groen (Juli 2021) <https://podcastluisteren.nl/pod/Blijdorp-Op-Groen>

Toen er geen plan bleek voor zeldzame plantjes aan de Afsluitdijk, sloeg Ben Bruinsma zelf maar aan het redden van het groen. Noordhollands Dagblad (Maart 2021) https://www.noordhollandsdagblad.nl/cnt/dmf20210305_36205488?utm_source=google&utm_medium=organic

Rotskust en klifflora aan de Wadden. Nature Today (Februari 2021) <https://www.naturetoday.com/intl/nl/nature-reports/message/?msg=27320>

Botanicus Joop Schaminée vecht voor het behoud van bedreigde plantensoorten in het Heuvelland. De Limburger (Januari 2021) https://www.limburger.nl/cnt/dmf20210107_96392668

Bijzonder vermeldenswaard is dat Het levend Archief opgenomen is in de Duurzame top 100 van TROUW, binnengekomen op plaats 78 !

Tentoonstelling Stadzigt

In het vroege voorjaar 2021 werden we benaderd door Thijn Westerman, vrijwilligster bij Natuurmonumenten, of we belangstelling hadden om een ruimte in het bezoekerscentrum van Natuurmonumenten bij het Naardermeer (Stadzigt) in te richten over het werk van Het Levend Archief. Hier hebben we volmondig ja op gezegd, een prachtige kans om ons werk te ontsluiten voor het publiek.

Er zijn in de tentoonstelling twee ruimtes : in de voorruimte is een tentoonstelling ingericht over Jac. P. Thijssen met een prachtig bronzen beeld van Thijssen, als stamvader van het oudste beschermde natuurgebied in Nederland.

In de achterruimte staat een oude roeiboot, opgevist van de bodem van het Naardermeer.

Deze hebben wij ingericht als een ark van Noach met zaden van 15 planten die voorkomen in het gebied rond het Naardermeer, in petrischaaltjes tentoongesteld als op een gedekte tafel.

Buiten staan ook hier bakken die dienen als zaadhofjes; enkele lokale inheemse planten worden hier uitgezaaid en vermenigvuldigd. Panelen met tekst en beeld geven binnen uitleg over het werk van Het Levend Archief. Deze tentoonstelling is permanent en te bezoeken tijdens de openingstijden van Gasterij Stadzigt.

5. Financieel jaarverslag

5.1 Balans per 31 december 2021

<u>Vlottende activa</u>			
Debiteuren	€	8,500	€ -
Liquide middelen	€	10,269	€ 5,182
		€ 18,769	€ 5,182
TOTAAL ACTIVA		€ 18,769	€ 5,182
<u>PASSIVA</u>			
<u>Eigen vermogen</u>			
Algemene reserve	€	15,367	€ 5,182
		€ 15,367	€ 5,182
<u>Kortlopende schulden</u>			
Crediteuren	€	-	€ -
Vooruitontvangen subsidie	€	3,000	€ -
Overige kortlopende schulden	€	402	€ -
		€ 3,402	€ -
TOTAAL PASSIVA		€ 18,769	€ 5,182

5.2 Overzicht opbrengsten en kosten (winst en verlies rekening)

	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
BATEN			
Subsidies			
Hugo De Vries Fonds	15,000	5,192	5,191
Prins Bernhard Cultuur Fonds	11,318	12,500	10,960
Stichting Nationale Plantencollectie	8,000	-	-
Wageningen University & Research	3,000	3,000	-
Stichting Don't Give Up	2,850	-	-
Koninklijke Nederlandse Botanische Vereniging	787	500	486
	 40,955	 21,192	 16,637
Donaties			
Stichting Derdengelden	478	500	214
Patrimonium	250	-	-
Overige donaties	100	-	-
	 828	 500	 214
TOTAAL BATEN	 41,783	 21,692	 16,851

	Rekening 2021	Begroting 2021	Rekening 2020
LASTEN			
Activiteiten stichting			
Projectkosten			
Honoraria	23,496	10,000	10,960
Materiaalkosten	5,506	10,000	630
	 29,002	 20,000	 11,590
Nationale dagen			
Dag Levend Archief	-	1,500	-
Zadenverzameldagen	669	2,500	-
	 669	 4,000	 -
Totaal activiteiten stichting	 29,671	 24,000	 11,590
Exploitatiekosten			
Communicatie			
Website	535	1,500	236
Communicatiekosten	500	5,000	-
	 1,035	 6,500	 236
Kantoorkosten			
Fondsenwerving en adviezen	-	2,500	250
Reis- en onkosten	336	-	-
Controllen	363	-	-
Bankkosten	193	500	114
	 892	 3,000	 364
Totaal exploitatiekosten	 1,927	 9,500	 600
TOTAAL ALGEMENE LASTEN	 1,927	 9,500	 600
RESULTAAT	 10,185	 -11,808	 4,660

5.3 Toelichting op de jaarrekening 2021

Resultaat en eigen vermogen

Het boekjaar 2021 is voor Stichting Het Levend Archief afgesloten met een positief resultaat van € 10.185.

Dit resultaat 2021 wordt toegevoegd aan de algemene reserve. Daarmee bedraagt de algemene reserve per 31 december 2021 van € 15.367.

Baten

Het Hugo De Vries Fonds heeft op 9 augustus 2021 Het Levend Archief een vijfjaars-ondersteuning van in totaal € 75.000 toegekend. Ieder jaar wordt tot en met 2025 € 15.000 bijgedragen.

Het Prins Bernhard Cultuur Fonds heeft in 2021 € 11.318 aan subsidie verstrekt. Per 31-12-2021 was nog € 8.500 te ontvangen van deze subsidie.

Via Stichting Nationale Plantencollectie is in 2021 € 8.000 bijgedragen.

Andere subsidies en bijdragen zijn in 2021 ontvangen van Wageningen University & Research, Stichting Don't Give Up en de Koninklijke Nederlandse Botanische Vereniging

Lasten

In verband met Covid-19 en alle geldende corona-maatregelen is in 2021 geen Dag van Het Levend Archief gehouden en slechts een zadenverzameltdag.

De coördinatie van het verzamelen van zaden en de organisatie van de samenwerking in het consortium van Het Levend Archief wordt uitgevoerd door Floron (Floristisch Onderzoek Nederland). Aan deze projectcoördinatie is in 2021 € 9.996 besteed.

Het Levend Archief heeft in 2021 aan de Radboud Universiteit € 13.500 bijgedragen voor een conservator. In de kassen van de Radboud Universiteit wordt gewerkt aan de opbouw van de eerste zaadvoorraad van de Nationale Zadencollectie.

Begin 2021 is € 3.304 uitgegeven aan DataPack Europe voor zakjes voor de zaden.

Begroting 2022

De begroting van 2022 is sluitend. In 2022 wordt in totaal een bedrag van € 56.000 verwacht uit subsidiegelden, van onder andere het Hugo De Vries Fonds, het Dinamo Fonds en de KNBV.

De kosten zijn in 2022 begroot op € 56.750. Hiervan gaat het grootste gedeelte (€ 40.000) naar honoraria en materiaalkosten. Voor communicatie- en websitekosten is € 10.000 begroot.

5.4 Begroting 2022

	Begroting 2022
BATEN	
Subsidies	
Hugo De Vries Fonds	15,000
Dinamo Fonds	15,000
Koninklijke Nederlandse Botanische Vereniging	15,000
Stichting Nationale Plantencollectie	5,000
Wageningen University & Research	3,000
LandschapNL	3,000
	 56,000
Donaties	
Overige donaties	750
	 750
TOTAAL BATEN	 56,750
LASTEN	
Activiteiten stichting	
Projectkosten	
Honoraria	20,000
Materiaalkosten	20,000
	 40,000
Nationale dagen	
Dag Levend Archief	3,000
Zadenverzameldagen	2,000
	 5,000
Totaal activiteiten stichting	 45,000
Exploitatiekosten	
Communicatie	
Website	1,000
Communicatiekosten	9,000
	 10,000
Kantoorkosten	
Fondsenwerving en adviezen	500
Reis- en onkosten	550
Kantoorkosten	500
Bankkosten	200
	 1,750
Totaal exploitatiekosten	 11,750
TOTAAL ALGEMENE LASTEN	 11,750
RESULTAAT	 -

Stichting Het Levend Archief
www.hetlevendarchief.nl

Email: stichting@hetlevendarchief.nl